

„Danstereu.“

et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,

DANISH LUTH. PUBL. H. SE, Blair, Neb.

„Danstereu.“ udkommer hver Tirsdag og frede- dag. Pris pr. Aargang i de forenede Stater \$1.50, Udlandet \$2.00.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Andersen. Alle Brev og Til „Danstereu.“ Indhold: Høvedinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, brevs adresseret: A. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danstereu.“

Bliver sendt til Subskribenter indtil udtrykt Oplysning modtages af Udgiverne, og al Gælt er betalt, i Overensstemmelse med de forenede Staters Postlove.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der anseer sig i Bladet, enten for at søge hos dem eller for at faa Oplysning om det aendrede, behøves de altid omtale, at de faa Avertissement i dette Blad. Det vil være til gunstig Nytte.

Vi er tilfreds.

„Dannevirke“ indrømmer: „I Stridens Dage: for mange Aar siden blev Betegnelsen „norst“ maaste ofte brugt som et Slagsord overfor nogle af dem, der nu staar som Medlemmer af „Den forenede Kirke“ (Skulde være „Den forenede danske Kirke“), og videre indrømmer Bladet, at det ikke kan løse den Gaade, hvorfra Bist. Nordentoft vel kan have sine Meddelelser, om ikke fra Folk i „Den danske Kirke.“ Dermed er vi tilfreds; thi dermed er indrømmet alt hvad vi har paaiaaet.

Det er jo netop Bist. Joh. Nordentofts Meddelelser om det fra Stridens Dage for mange Aar siden, der er saa „fornorsket“ og uforstaaende. Og ud fra Erfaringen af det, som „Dannev.“ indrømmer, drog vi saa den Formodning, at Bist. Nordentofts Meddelelser om „Rivningerne og Samlinger, fra Stridens Dage“, maatte hidrøre fra samme Kilde, som det de havde saa nøjagtig Lighed med. Vi kan ikke slette rettere, end „Dannev.“s Red. deler vor Formodning. Han har helt overskudigt gjort videre Beskrivelse.

At „Den danske Kirke“ fornorsker vor Nutidshistorie, det har vi ikke sagt noget om, og det er der jo da heller ingen Anledning for den til at gøre. — Vi anser videre Ordveksel om den Sag for overskudigt. Vi er tilfreds med „Dannev.“s Indrømmelser, men ikke med, at vor Historie skal fortælle utofret.

De kirkelige Sandhedskrav.

(Sluttet.)

Om Konfirmationen har der staet for Forhandling og faare Kampe i det sidste halve Aarhundrede. Og det har ganstke færligt her været betonet, at der var en Ufandhed til Stede, som forargede og maatte bort. Men medens man i lange Tider nærmest har ment at ramme denne Ufandhed ved at faa Overlysning og Konfirmation til fra hinanden og denne sidste forenet med den første Aftæring, hvorved man ogsaa haabede at faa den Verdslyghed bort, der mere og mere har tnyttet sig til Konfirmationen, saa er man nu omsider begyndt at blive klar paa: dels at Verdslygheden ikke kan slaffes bort ved nogen som helst Omordning af Konfirmations-handlingen, men ene og alene ved aandelig Paavirkning, dels at Ufandheden ligger paa et helt andet Punkt end det ovenfor nævnte, ligger nemlig i Tilspørgselen af den entleie unge om Daabspagten, efterfulgt af det forudbestemte, obligate „Ja“ hele Gledet igennem. Thi vel kan det aldrig forsvares, hvad en Indsender, en Præst, i „Kirkeligt Dagblad“ mærkbartdigt har ført Ordet for, at afflasse den personlige Tilspørgsel til det entleie Barn i Daaben, eftersom dette ikke blot ubillig har været Overbemanden fra Kirkens Begyndelse af, men ogsaa ligefrem følger nødvendigt af, at Forfagelsen og Troen der kommer i sin sakramentale Skikkelse som

bliver endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Men hvor tilfældes dette end kan synes, baade set under Frihedens og under Sandhedens Synspunkt, saa maa det dog sikkert indrømmes, at med et saa ubestemt og svævende Præstefrihed vil ikke blot ethvert evangelisk-lutherst Præg forsvinde fra Folkekirken, men der vil overhovedet ikke mere kunne være Tale om nogen Folkekirke. Man er her i sin Stræben efter personlig Sandhed gaaet videre, end forsigtigt er, saa længe der skal være en Folkekirke. Men foruden at man her maa gøre opmærksom paa den virkelige store Læsefrihed, der faktisk og praktisk taler i Folkekirken, og som vi maa glæde os over, ligesom vi derudfra paatager os at vise, at det er en aldeles falsk Paastand at tale om Mandstrædom for Præsterne, saa vil sikkert det Forlag efterhaanden samle flere og flere Stemmer om sig, der gaar ud paa at gøre Præstefrihed saa frit som muligt, ikke bindende overfor Bogstaven, men omtrent som Bist. Nordentoft har foreslaaet: „At ville prædike Guds Ord rent og puer efter den hellige Skrift og den lutherste Kirkens Grundsaetninger, saaledes som disse er bevidnede i den danske Folkekirkens symboliske Bøger.“

Man kan jo nu ganstke vist sige: Nej, hvad skal vi dog med alle disse Gudsord og Friheder, som ovenfor er udfillet? Lad de Folk, Præster og Læglige, der ikke med Sandhed kan tjene i Folkekirken eller bruges dens Gode, gaa ud af Folkekirken! Det vil være det sandeste! — Ja, det kan være ganstke rigtigt, dersom vi ikke bryd os om, at Folkekirken gik i Stykker, ja, maaste endog

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Men hvor tilfældes dette end kan synes, baade set under Frihedens og under Sandhedens Synspunkt, saa maa det dog sikkert indrømmes, at med et saa ubestemt og svævende Præstefrihed vil ikke blot ethvert evangelisk-lutherst Præg forsvinde fra Folkekirken, men der vil overhovedet ikke mere kunne være Tale om nogen Folkekirke. Man er her i sin Stræben efter personlig Sandhed gaaet videre, end forsigtigt er, saa længe der skal være en Folkekirke. Men foruden at man her maa gøre opmærksom paa den virkelige store Læsefrihed, der faktisk og praktisk taler i Folkekirken, og som vi maa glæde os over, ligesom vi derudfra paatager os at vise, at det er en aldeles falsk Paastand at tale om Mandstrædom for Præsterne, saa vil sikkert det Forlag efterhaanden samle flere og flere Stemmer om sig, der gaar ud paa at gøre Præstefrihed saa frit som muligt, ikke bindende overfor Bogstaven, men omtrent som Bist. Nordentoft har foreslaaet: „At ville prædike Guds Ord rent og puer efter den hellige Skrift og den lutherste Kirkens Grundsaetninger, saaledes som disse er bevidnede i den danske Folkekirkens symboliske Bøger.“

Man kan jo nu ganstke vist sige: Nej, hvad skal vi dog med alle disse Gudsord og Friheder, som ovenfor er udfillet? Lad de Folk, Præster og Læglige, der ikke med Sandhed kan tjene i Folkekirken eller bruges dens Gode, gaa ud af Folkekirken! Det vil være det sandeste! — Ja, det kan være ganstke rigtigt, dersom vi ikke bryd os om, at Folkekirken gik i Stykker, ja, maaste endog

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Men hvor tilfældes dette end kan synes, baade set under Frihedens og under Sandhedens Synspunkt, saa maa det dog sikkert indrømmes, at med et saa ubestemt og svævende Præstefrihed vil ikke blot ethvert evangelisk-lutherst Præg forsvinde fra Folkekirken, men der vil overhovedet ikke mere kunne være Tale om nogen Folkekirke. Man er her i sin Stræben efter personlig Sandhed gaaet videre, end forsigtigt er, saa længe der skal være en Folkekirke. Men foruden at man her maa gøre opmærksom paa den virkelige store Læsefrihed, der faktisk og praktisk taler i Folkekirken, og som vi maa glæde os over, ligesom vi derudfra paatager os at vise, at det er en aldeles falsk Paastand at tale om Mandstrædom for Præsterne, saa vil sikkert det Forlag efterhaanden samle flere og flere Stemmer om sig, der gaar ud paa at gøre Præstefrihed saa frit som muligt, ikke bindende overfor Bogstaven, men omtrent som Bist. Nordentoft har foreslaaet: „At ville prædike Guds Ord rent og puer efter den hellige Skrift og den lutherste Kirkens Grundsaetninger, saaledes som disse er bevidnede i den danske Folkekirkens symboliske Bøger.“

Man kan jo nu ganstke vist sige: Nej, hvad skal vi dog med alle disse Gudsord og Friheder, som ovenfor er udfillet? Lad de Folk, Præster og Læglige, der ikke med Sandhed kan tjene i Folkekirken eller bruges dens Gode, gaa ud af Folkekirken! Det vil være det sandeste! — Ja, det kan være ganstke rigtigt, dersom vi ikke bryd os om, at Folkekirken gik i Stykker, ja, maaste endog

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Men hvor tilfældes dette end kan synes, baade set under Frihedens og under Sandhedens Synspunkt, saa maa det dog sikkert indrømmes, at med et saa ubestemt og svævende Præstefrihed vil ikke blot ethvert evangelisk-lutherst Præg forsvinde fra Folkekirken, men der vil overhovedet ikke mere kunne være Tale om nogen Folkekirke. Man er her i sin Stræben efter personlig Sandhed gaaet videre, end forsigtigt er, saa længe der skal være en Folkekirke. Men foruden at man her maa gøre opmærksom paa den virkelige store Læsefrihed, der faktisk og praktisk taler i Folkekirken, og som vi maa glæde os over, ligesom vi derudfra paatager os at vise, at det er en aldeles falsk Paastand at tale om Mandstrædom for Præsterne, saa vil sikkert det Forlag efterhaanden samle flere og flere Stemmer om sig, der gaar ud paa at gøre Præstefrihed saa frit som muligt, ikke bindende overfor Bogstaven, men omtrent som Bist. Nordentoft har foreslaaet: „At ville prædike Guds Ord rent og puer efter den hellige Skrift og den lutherste Kirkens Grundsaetninger, saaledes som disse er bevidnede i den danske Folkekirkens symboliske Bøger.“

Man kan jo nu ganstke vist sige: Nej, hvad skal vi dog med alle disse Gudsord og Friheder, som ovenfor er udfillet? Lad de Folk, Præster og Læglige, der ikke med Sandhed kan tjene i Folkekirken eller bruges dens Gode, gaa ud af Folkekirken! Det vil være det sandeste! — Ja, det kan være ganstke rigtigt, dersom vi ikke bryd os om, at Folkekirken gik i Stykker, ja, maaste endog

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Men hvor tilfældes dette end kan synes, baade set under Frihedens og under Sandhedens Synspunkt, saa maa det dog sikkert indrømmes, at med et saa ubestemt og svævende Præstefrihed vil ikke blot ethvert evangelisk-lutherst Præg forsvinde fra Folkekirken, men der vil overhovedet ikke mere kunne være Tale om nogen Folkekirke. Man er her i sin Stræben efter personlig Sandhed gaaet videre, end forsigtigt er, saa længe der skal være en Folkekirke. Men foruden at man her maa gøre opmærksom paa den virkelige store Læsefrihed, der faktisk og praktisk taler i Folkekirken, og som vi maa glæde os over, ligesom vi derudfra paatager os at vise, at det er en aldeles falsk Paastand at tale om Mandstrædom for Præsterne, saa vil sikkert det Forlag efterhaanden samle flere og flere Stemmer om sig, der gaar ud paa at gøre Præstefrihed saa frit som muligt, ikke bindende overfor Bogstaven, men omtrent som Bist. Nordentoft har foreslaaet: „At ville prædike Guds Ord rent og puer efter den hellige Skrift og den lutherste Kirkens Grundsaetninger, saaledes som disse er bevidnede i den danske Folkekirkens symboliske Bøger.“

Man kan jo nu ganstke vist sige: Nej, hvad skal vi dog med alle disse Gudsord og Friheder, som ovenfor er udfillet? Lad de Folk, Præster og Læglige, der ikke med Sandhed kan tjene i Folkekirken eller bruges dens Gode, gaa ud af Folkekirken! Det vil være det sandeste! — Ja, det kan være ganstke rigtigt, dersom vi ikke bryd os om, at Folkekirken gik i Stykker, ja, maaste endog

blive endnu jævnligt holdt „Ligale“, der ganske kan faa Maal for Sandhedens Domstol. Men det maa indrømmes, at det er og bliver en faare vanskelig Sag, naar Ligale skal holdes — og Grundene til at tunne nægte det er jo saa hderst faage, saa de er omtrent lig Kul (efter Løven kun „at man ikke har Tid!“) — da at undgaa et hvert Ufandhedens Star. Thi at fremdrage den afvædes Brøst og holde en Domstole over hans Liv, kan jo dog aldrig være berettiget. Man maa altsaa „gaa udenom“ adskilligt, og allerede her kommer Ufandheden frem, hvor forsigtig man end ellers er med Hensyn til Talen om den afvædes Gudsforhold. Der er som sagt til Dato ikke vært nær saa meget ved Begravelsen som ved Egtevielsen. Men Kravet om Tilslæbelse til „borgerligt Begravelse“ i Lighed med borgerligt Egteforhold har dog været rejst og vil sikkert komme stærkere frem i den kommende Tid, saa at den Form for Ligbegængelse, der nu finder Sted i Krematoriet, hvor ingen Præst er medvirkende (ligefrem at forbinde en saadan Medvirkning er dog urigtigt) ogsaa kan tilfældes paa Kirtegarden, og Præsterne ogsaa der faar en vis Frihed.

Medens mange iblandt os siterer vil kunne forstaa de foran betorte Krav paa mere Frihed og Sandhed i de kirkelige Forhold, gælder dette derimod ikke, naar vi kommer til Spørgsmaalet om Præsternes Læsefrihed. Denne Sag blev først rejst af Grundtvig, senere optaget og hævedt af mange af hans Bønder, og den har fundet meget Modstand. Oprindelig var det ikke blot Læsefrihed, men fuldstændig „Præstefrihed“, der krævedes, hvorved maa forstås ikke blot Frihed for Præsterne i Forsyndelsen, men ogsaa Frihed til at bruge, hvilkten Aftærbog og Salmebog de kunde enes om med deres Menigheder og Frihed til at nægte at udføre kirkelige Handlinger for de Menninger, som deres Samvittighed forbyder dem at betjene. Men efterhaanden har Kravet indstræmt sig til at forlange Frihed i Forsyndelsen.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Det er jo nemlig en ofte hørt Paastand: „Præsterne er tvungne til at prædike saaledes, som de prædiker; var de ikke edfærdede til den Lære, som de forlynder, den strengt lutherste Læreform, saa stude vi snart faa noget andet at høre.“ Saaledes taler Verden, og det er da for at betage Verden Kraften i denne Paastand samt tillige for i Virkeligheden at stille Præsterne saa frit som muligt, at man har optaget Grundtvigs Forlag, at Præsterne blot stude forpligtes til at lære „efter den hellige Skrift og deres bedste Overbevisning“.

Lægmands Virksomhed.

„Danstereu.“ jeg læste Om Lægmandsvirksomhed; Jeg følte, som det blæste fra alle Hjørner med, Og tænkte paa Manden fra Patmos Klippe-Ø